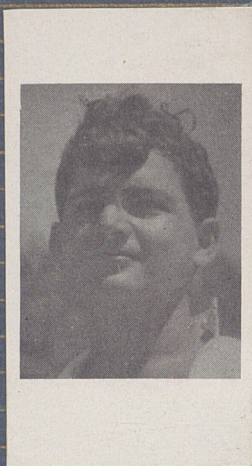

מרדכי כהן

בן שמעון זמרים
נולד ב-תרפ"ט 1929
נפל ביזם י"א אייר
תש"ז 4.5.47

מרדכי כהן

מרדכי נולד בטבריה בשנת 1929 למשפחה בת העדה הספרדית, להורים החיים על עמל כפיהם ומקימים את מסורת האבות בכל אורח חייהם. אם כי בכל שנה, כמעט, נוספו ילדים במשפחה, לא ידע מרדכי רעב או סבל, הוא צמח ועלה בתוך משפחה דואגת, הוא היה קשור כל ימיו למשפחתו המסועפת בעבודות אהבה. בטבריה למד בבית-ספר עממי, אך בגלל שובבותו נפל סכסוך בינו לבין מורו. הוא סיים רק שש או שבע כתות ונפרד, (לא בלב קשה), מעל מוריו ומעל בית-ספרו שלא הבינוהו. זמן-מה יצא לעזרת אחיו שעסק בחקלאות ב"חלסה", ובמגע ראשון זה עם חיי הכפר השקטים, גמלה החלטתו לחיות חיי עובד-אדמה פשוטים.

בגמר תקופת מחנה-ההכנה לקראת "חברת הנוער" באלונים, הוא רושם בשאלון: "שואף אני לעבוד ברפת ולהיות חבר קבוץ" - ולא היתה זו אמירה בעלמא, אלא כאשר כתב - כך קיים. הוא היה צבר טהור וגדל כצמח השדה. לא אהב "לדגור" בכתה, כי צר היה לו על הזמן החולף, כשהוא נמשך ללטף את הטליות החמודות שבדיר, להקפיץ סיח ולשוטט בכל קצות המחנה "סתם ככה"... תמיד מחייך ומתפרח, הוא אהב את החיים ולעג לכל נמוס.

כאשר החברה נגשה להחליט על המשך דרכה, לא התלבט ולא פקפק, היה קשור לחבריו כלבני-משפחתו, ולא חשב אף לרגע קט על דרך אחרת מחיי הגשמה.

בבואו הביתה לחופשות התגאה תמיד כהשגיו ובהשגיו חבריו בעבודה, לרבות התפקיד שלקראתו הם מתחנכים.

האמנם אלה שכה ערגו לחיים וגבורה, שהלכו ללא-חת בכל שביל ולכל תפקיד, דרך-החיים נחתמה לפניהם - אדמת הארץ שכה יקרה להם, תכסה עליהם לעד?

דבר : 4.5.47

המשטרה מודיעה :

ביום ו' בשעה 6.30 אירעה באדמות גבע התפוצצות שסבתה טרם גודעה, גפצער פצעי מות : מרדעי כהן בן 18, מטבריה, שמואל קאופמן בן 20, מירושלים ומרדכי אורבון בן 18, מנתניה. בערכת חקירה.

סופרנו מודיע :

אסון עבודה מחריד קפח את חייהם של שלשה צעירים שעבדו בעין חרוד. ביום ו' לפנות ערב ראה אחד מחברי גבע שעבד בשדות, שלושה אנשים פצועים קשה ונטולי הכרה. הוא הזעיק את חברי המשק לעזרה והפצועים הועברו לגבע. וכעבור זמן קצר מתו. שמותיהם : מרדעי כהן, בן 20, מרדכי אורבון, בן 18, שמואל קופמן, בן 18. פרטי התאונה עדיין לא גודעו.

גויתו של שמואל קופמן הועברה אמש לירושלים.

גויות כהן ואורבון יעברו - אחת לנתניה ואחת לטבריה.

דבר : 5.5.47

לוייתו של מרדעי כהן

לוייתו של מרדעי כהן שנהרג בתאונת אמונים המחרידה ליד קבוצת גבע היתה אתמול לפנה"צ ב-10.30 בטבריה. בדרך לבית הקברות הספידוהו : חבר קבוצת גבע, איש עין חרוד ומ. וייס, מזכיר מועצת פועלי טבריה. האב השכול אמר קדיש.

=====

מרדכי כהן בן מרים ושמעון

נולד בטבריה בשנת 1929. למשפחה מבני העדה הספרדית חיים על עמל כפיהם ומקימים את מסורת האבות כבני המשפחה, במנהגים ובכל אורח החיים.

אם כי כל שנה כמעט נוספו ילדים במשפחה, לא ידע מרדכי רעב או סבל, הוא צמח ועלה בתוך משפחה דואגת, והיה קשור כל ימיו למשפחתו המסועפת ואף הם אהבוהו. בטבריה למד בבית ספר עממי, אך בגלל שובבותו נפל סכסוך בינו לבין מורו, והוא סיים רק שש או שבע כתות ובפרד - ולא בלב קשה - מעל מוריו ~~וצמח~~ ובית ספרו שלא הביגורו.

זמן מה יצא לעזרת אח, שעסק בחקלאות בחלסה ובמגע ראשון זה עם חיי הכפר השקטים, כנראה, גמלה החלטתו לחיות חיי עובד אדמה פשוטים.

ובגמר מחנה ההכנה לקראת "חברת הנוער" באלונים הוא רושם בשאלון :
"שואף אני לעבוד ברפת ולהיות חבר קבוץ" - ולא היתה זא אמירה בעלמא אלא כאשר כתב - כך קיים.

הוא היה צבר טהור וגדל כצמח השדה. לא אהב "לדגור" בכחה, כי צר היה לו על הזמן שחולף והוא מתגעגע ללחץ את הטליות החמודות שבדיר, להקפיץ סיח ולשוטט בכל קצות המחנה "סתם ככה"... תמיד מחיך ומתפרחה, אוהב את החיים ולועג לכל צמוס.

כאשר החברה נגשה להחליט על המשך דרכה, לא התלבט ולא פקפק, היה קשור לחבריו כלבני משפחתו ולא חשב אף רגע על דרך אחרת מחיי הגשמה.

בנואו הביתה לחופשות התגאה תמיד על הישגיו והישגי חבריו בעבודה ובתפקיד שלקראתו מתחבכים.

האמנם אלה שכה ערגו לחיים וגבורה, שהלכו ללא חת בכל שביל ולכל תפקיד, דרך החיים בחתמה לפניהם - אדמת הארץ שכה יקרה להם, תכסה עליהם לעד ?
ש.

צער שזוף, שחור שער, רחב כתפים וישר דרך. נולד במשפחה ספרדית ענפה בטבריה. למד בבית ספר עממי ויצא לחברת נוער באלונים. דם החל לחפש את דרכו ועתידו, התקרב מאד לחקלאות ובעקר התקשר לבעלי חיים. בחברת הנוער שכח את כל חזונו והלך רוחו העירוני, וספג את רוח הסביבה הכפרית והחלוצית המגשימה. הלך בהתלהבות עצומה והראה בכל את יכולתו ומסירותו. הלך - וחבל.

מי לא יזכור את מרדכי, צער שקט, חביב ישר ועליז ? במאסו עליו החיים בטבריה העיר ויצא לבית שערים לחיות בין אכרים, עובדי אדמה. בסביבה זו התאקלם מהר, וראה בה את עתידו, עתיד אכר. אחרי זמן קצר עבר לאלונים, לחברת נוער ואף שם נקלט יפה. עבד כשנה בדיר והראה רצון, מרץ ואחריות. העובדים העריכוהו ועובד טוב וכחבר נעים.

כתום השנתיים של חיים במסגרת חברת נוער, יצא לעין חרוד. כאן עבד ברפת וגם פה גראו תכונותיו היפות ביחסו לחבריו ולעבודה.

מרדכי אהב בעלי חי, ונוסף לעבודתו ברפת גדל יובים ורצה להתמסר לגידולי בעלי חיים אחרים, אך מבוקשו זה לא נתן לו כי היה צער עובד והזמן לא הספיק גידול.

התלבט קשה על צורת ההתישבות שעליו לבור לעצמו, אך לפתע הלך מאתנו.
יהא זכרו שמור עמנו לעד !

לזכר השלושה

והלב עדין איזו מאמין
אומר : "הו ליכוני שולל!"
אתמול התהלכו הם בין החיים
היום כבר נסתם הגולל.

כסה העפר השחור, היבש
אמרו הספדים - והסל!
ולכל השואל : "וכיצד זה קרה?"
יאמר : "זהו צחוק הגורל".

ושקר יאמרו עליהם האומרים :
ברצון הם הלכו לקראת זאת.
כי אמנם היו הם שלשה גבורים
אך מאוד אהבו הם לחיות!

כי לקצר, לערם, להעמיס עגלות,
או לחלב הפרות מדי יום,
בביתם שלהם, בקבוץ העתיד,
זה היה בשבילם החלום.

גבורים להיות - גם על כך הם חשבו
לפעל בצורות בלאום.
אך מות כזה - מי העיז
על מות כזה לחלום.

לא נשכח חברים, לא נשכחה לעד
כי היה אידיאל שברצח.
לא נשכח אצטאגאל על שלשה גבורים, צעירים
שנפלו קרבנות ב - .

מדברי חברים

לזכר השלושה

גדול הצער ועמוק הכאב בגפול שלשת חברינו על שדות עמק יזרעאל. קרוב לגלבוע, בו נפלו שאול ויהונתן בהלהמם בגבורה את מלחמתם האחרונה. שם גם נקטפו מאתנו חברינו בלא עת, צעירים היו, עשויים לבלי חת, ברי לב ואמיצים. בת צחוק רחפה על שפתיהם, עליזים היו, ועתה הלכו מאתנו. גזה חלפה בת צחוקם ומעלמה עליזותם.

לפני כחצי שנה יצאו למלא את צו היטוב. יצאו להכין את עצמם לעבודת האדמה, ולהגנה על חיינו ועל פרי עמלנו, מפני רבים המתבכלים אלינו.

יום לפני האסון יחדיו שוחחנו והתלוצצנו, בזכרנו בעבר ודאינו לפנינו את העתיד הנכון לנו. עתה אינם אתנו עוד, בסתם עליהם הגולל.

מה נאמנים היו ונכונים להקריב הכל בעד הכלל. קשה להאמין כי הם אינם עוד. שוכלנו בעודנו צעירים. בפרדנו מהם לבצח. אך רוחם ומסירותם שהראו בחייהם תלוננו תמיד. דום צעמוד על קבריהם הרעננים וגשבע : "בדרככם במשיך". במשיך בדרך בה התחילו ולא בגיעו לקצה. עוז רוחם, אמן לבם ילוננו בדרכנו תמיד.

דרבים, רבים בני הנוער העברי בארץ יענו על קבריהם ויאמרו : יש ממשיכים.

ש.

לאלה אשר הלכו מאתנו

ברעם ביום בהיר הממה אותנו הידיעה על מות שלשת חברינו. היאומן הדבר כי הם אינם עוד ? - הן שעות מספר לפני האסון עוד התלוצצנו. עוד זכורה לי בת צחוק שעל פני ג'וני ומרדכי, והחיוך על שפתי שמואל. כה קשה להאמין כי מתו. כן, אינם. נקטפו בדמי עלומיהם ביד הגורל האכזרי. בצער כבד אנו עומדים דום מול קבריהם הפתוחים, וגשבעים ללכת אל היעוד אשר עליו בתנו את נפשם.

זכורים לנו דברי שמואליק : " משורת באמני-העם ישחרר רק המות".

ש.

לזכר שלושת חברינו

רצה הגורל האכזרי כי בספידם מעל קברכם הרענן. עזבתם אותנו, והלכתם לעולם האמת.

האמנם לא עוד תשובו אלינו ?! האין זה חלום? זה אתמול גראיתם עליזים וצוהלים בתוך ההורה הסוערת, והיום בדמו צליליכם לבצח.

אך לא לשוא נפלתם, רעי. ידעתם מה צפון לכם בכל יום שיבוא. מתוך מצפון גקי, ורצון עז לשרת את מכורתנו עשיתם זאת. בשמתכם מרחפת, בודדת בתוכנו ואומרת : זו היא הדרך וזה הוא השביל בו עלינו להמשיך.

אתם הבנים היקרים, בני אדמה, עמלתם ורציתם לגאל אחים, עודדתם את רוחנו, אחריכם בלך ואת חזונכם בגשים על אף הדרך הקשה ורבת המכשולים.

שמואליק, צנום גבוה ופזוב לב עומד עדיין לעינינו. פניו היקרים פביטות עלינו ושפתיו עדיין ממלמלות ואומרות : אל פחד.

ג'וני, איננו רואים עוד את החיוך הרב השפון על פניו, איננו שומעים עוד את הלצותיו שהשרו בתוכנו אורה עליזה ומצב רוח מרומם.

מרדכי, היכן עיגין השחורות והנזוצות ? בודאי הן שרירות וחדורות בתוכנו. זה מכבר ראו את ביתם בקבוץ אך לא זכו לכך. גהיה באמנים לכם וגמשיך בדרככם, בשקט את אנחתנו ונחתכם בבנין הארץ ובשיבת בנים לגבולם.

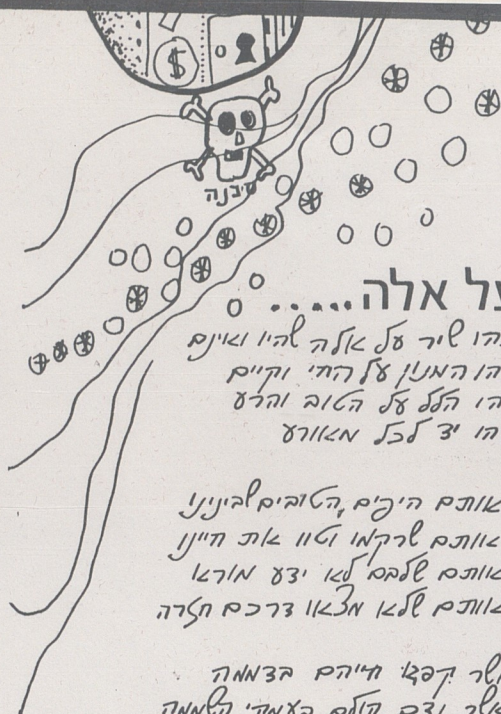
ה.

שקט, עצור, חייכני - כזה היה מרדכי. במוך ורחב גוף, כבד תנועה במקצת. אהב את הצחוק. מעובו שבו גר עם ג'וני - היה מרכז לחברים רבים אשר חבבו את שניהם. אהבנו לשבת באהל עליז זה ולהתבדר בשיחות וויכוחים מלאי רוח קלה ומבדחת. התגרות חביבה היתה מתנהלת תמיד בין השניים, החיוך לא ירד מפניהם וכל החבריא היתה בהצית. יחד עם ג'וני היה בחברת הזוער באלונים. זה שלוש שנים שהיו יחד. יחד היו ויחד מתו. היה אדם היודע רצונו, אוהב שבת חברים בשיחה או בקומזיץ. שני גדול חל בו בהיותו בחברת הזוער. בא ילד ויצא בוגר. אמיץ, בעל רצון חזק, נכון תמיד. בעליצות יצא אותו יום. עליז ומרוצה. הביאורו שקט, עיניו עצומות ללא חיוך. הבעת השקט הנפשי העצור בו הסתמנה על פניו במותו. יקר לכולנו היה.

א.

=====

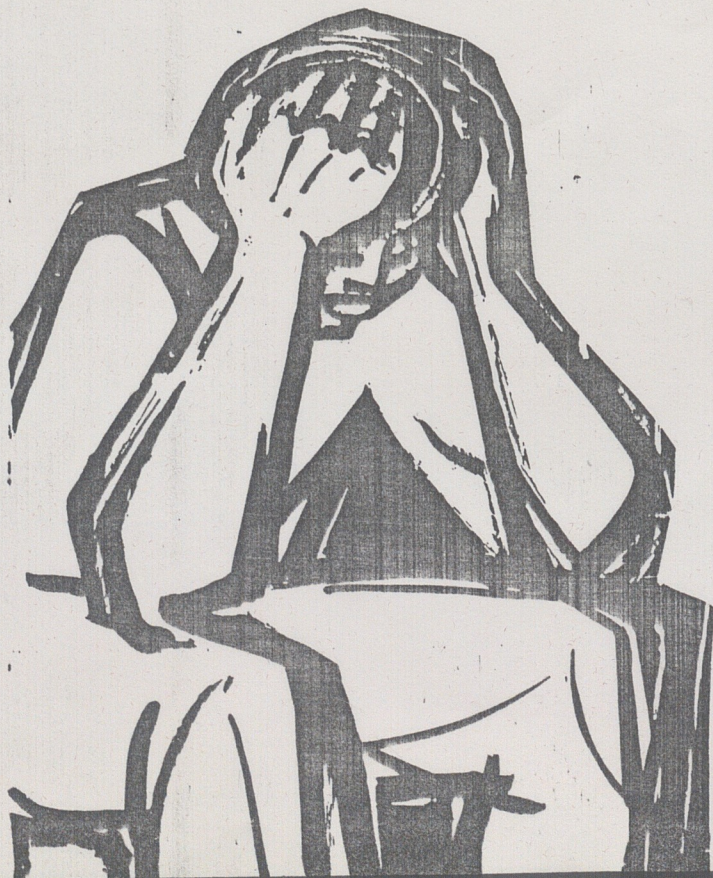
על אלה.....

זהו ליד ע"א אלה להיות ואינם
זהו המנין ע"א החי וקיים
זהו הע"ע ע"א הטוב והרע
זהו יצ"ע מ"אורע

ע"א אותם הימים הטובים לביתנו
ע"א אותם לרקתו וטו את חייו
ע"א אותם לע"מ ע"א יצ"ע מ"א
ע"א אותם לע"מ מ"א צדקת ח"דה

ע"א קדש ח"ה ח"ה ח"ה
ע"א נצח קדש ח"ה ח"ה
ע"א דקח ח"ה ח"ה ח"ה
ע"א ח"ה ח"ה ח"ה ח"ה

ע"א ח"ה ח"ה ח"ה ח"ה
ע"א ח"ה ח"ה ח"ה ח"ה
ע"א ח"ה ח"ה ח"ה ח"ה
ע"א ח"ה ח"ה ח"ה ח"ה

... כי רעות שכזאת לעולם
לא תתן את ליבנו לשבוח ...

• חיים גורי •

נער שזוף, שחור שער, רחב כתפים וישר דרך. נולד במשפחה ספרדיה
ענפה בטבריה. למד בבית-ספר עממי ויצא לחברת נוער באלונים. שם החל
לחפש את דרכו ועתידו. התקרב מאד לחקלאות ובעקר התקשר לבעלי חיים.
בחברת הנוער שכח את כל חנוכו והלך רוחו העירוני, וספג את רוח-הסביבה
הכפרית והחלוצית המגשימה. הלך בהתלהבות עצומה והראה בכל את יכולתו
ומסירותו. הלך - וחבל.

* * *

מי לא יזכור את מרדכי, נער שקט, חביב ישר ועליו? נמאסו עליו החיים
בטבריה העיר ויצא לבית-שערים לחיות בין אכרים, עובדי אדמה. בסביבה
זו התאקלם מהר, וראה בה את עתידו, עתיד אכר. אחרי זמן קצר עבר
לאלונים, לחברת נוער ואף שם נקלט יפה. עבד כשנה בדיר והראה רצון,
מרץ ואחריות. העובדים העריכוהו כעובד טוב וכחבר נעים.
כתום השנתיים של חיים במסגרת חברת נוער, יצא לעין-חרוד. כאן
עבד ברפת וגם פה נראו תכונותיו היפות ביחסו לחבריו ולעבודה.
מרדכי אהב בעלי חי, ונוסף לעבודתו ברפת גדל יונים ורצה להתמסר
לגידול בעלי חיים אחרים, אך מבוקשו זה לא נתן לו כי היה נער עובד והזמן
לא הספיק בידו.
התלבט קשה על צורת ההתישבות שעליו לבור לעצמו, אך לפתע הלך
מאתנו.

יהא זכרו שמור עמנו לעד!

ש.

כמו צרה
הכרשא אל השמש
צמח.

בהושטך ידך
אל כל שעה

כמו צרה,
המעמק שורשי
פרסת רשת
ללכוד.
האמת.

כמו צרה
נקטפו חיך
בדומה.

אולי זעקת
אולי גם צרחים
זעקים?

